

تأثیر تعدیلگر عدم تقارن اطلاعاتی بر رابطه بین چرخه عمر و قابلیت

مقایسه صورتهای مالی

سید محمد میر محمدی شکتائی^۱، منیره اسدیان^۲

تاریخ پذیرش ۱۴۰۳/۰۴/۰۷

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۲/۱۱

چکیده

گزارشات مالی و قابلیت مقایسه آنها شاخص مهم و قابل توجهی برای ذینفعان فعالیت های یک شرکت است. بنابراین شناخت شاخص های موثر بر آن نیز از درجه بالایی از اهمیت برخوردار است. با این رویکرد هدف از انجام این تحقیق بررسی تأثیر حضور شرکت در مراحل مختلف چرخه عمر بر قابلیت مقایسه صورتهای مالی با توجه به نقش تعدیلگر عدم تقارن اطلاعاتی است. این تحقیق از جنبه هدف تحقیق، یک پژوهش کاربردی تلقی می شود. همچنین از جنبه شیوه اجرا تحقیقی همبستگی - توصیفی و از جنبه نوع گردآوری دادهها، تحقیقی کتابخانه ای قلمداد می گردد. نمونه آماری این تحقیق ۱۱۷ شرکت بورس تهران هستند که با استفاده از الگوی غربالگری از میان کلیه شرکتهای فعال در بورس تهران در دوره زمانی پنج ساله بین سالهای ۱۳۹۷ لغایت ۱۴۰۱ تعیین شده اند. روش تحلیل داده های گردآوری شده از پایگاه کدال و نرم افزار ره آورد نوین، رگرسیون چندمتغیره خطی بر اساس اصول داده های پانلی است. این تحلیل در نرم افزار ایویوز نسخه نهم صورت گرفته است. بر اساس نتایج و شواهد به دست آمده از تحلیل های آماری مشخص شده است که چرخه عمر شرکت در هر سه مرحله بلوغ، رشد و افول، تأثیر معناداری بر قابلیت مقایسه صورتهای مالی دارد. همچنین مشخص شد که عدم تقارن اطلاعاتی دارای تأثیر تعدیلگر معناداری بر رابطه بین چرخه عمر شرکت و قابلیت مقایسه صورتهای مالی است.

واژگان کلیدی: چرخه عمر، قابلیت مقایسه صورتهای مالی، عدم تقارن اطلاعاتی

^۱ استادیار حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران جنوب، ایران
^۲ استادیار حسابداری، موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی پرندک، استان مرکزی، ایران

۱. مقدمه

یکی از شیوه های اصلی تحلیلگران مالی در ارزیابی شرکتها، استفاده از صورت های مالی آنها است. تحلیلگران صورتهای مالی یک شرکت انتخاب، با قصد مقایسه، اقدام به تجزیه و تحلیل صورتهای مالی می نمایند. ذینفعان شرکت اعم از سهامداران، بستانکاران، و افراد طرف معامله با شرکت میتوانند با استفاده از تجزیه و تحلیل انجام شده بر روی صورت های مالی یک شرکت، خود را در وضعیت مناسبی با آن قرار میدهند. اگر ریسک مالی شرکت بالا باشد سهامداران ممکن است اقدام به فروش سهام خود کنند و یا بستانکاران سعی میکنند اعتبار کمتری به شرکت بدهند و یا در مقابل وضعیت بستانکاری خود، بازدهی بیشتری را طلب کنند (سالیانی، ۱۴۰۱).

اما یکی از روش های تجزیه و تحلیل صورتهای مالی، مقایسه این صورتهاست. مقایسه صورتهای مالی، به تحلیل گران مالی این امکان را میدهد که با تجزیه و تحلیل اطلاعات در دو دوره مالی، تغییر مطلق ارقام صورتهای مالی و همچنین درصد تغییر از یک سال به سال دیگر را محاسبه کنند (وانگلاگرمن و همکاران، ۲۰۲۰).

همچنین قابلیت مقایسه، که یکی از خصوصیات کیفی بسیار مهم از اطلاعات مالی است که کاربران را در تشخیص و فهم شباهت ها توانمند میسازد، تا جایی که قابلیت مقایسه، شباهتها و همچنین رفتار گزارشگری مالی با دیگر موسسات را در محیط عملیاتی انعکاس میدهد (وانگ و همکاران، ۲۰۲۰).

در زمینه افزایش سطح قابلیت مقایسه پذیری صورتهای مالی آنچه به عنوان یک نکته کلیدی بسیار موثر است کیفیت اطلاع رسانی در قالب گزارشات مالی است. در عین حال بر اساس آنچه از نتایج مطالعات صورت گرفته بر میآید، شرکتها در چرخه های مختلف عمر خود سیاست های متفاوتی در قبال گزارشگری مالی و ارائه صورتهای مالی اتخاذ می کنند. بنابراین می توان انتظار داشت که چرخه عمر عامل موثری در خصوص قابلیت مقایسه صورتهای مالی شرکتها بوسیله (دی فرانکو و همکاران، ۲۰۲۱).

مطالعات صورت گرفته ادعا می کنند که مرحله چرخه عمر سازمان و شرکتها، اثر فراوانی بر عملکرد عملیاتی شرکتها (واروساویتارانا و همکاران، ۲۰۱۸)، بودجه (برگر و همکاران، ۱۹۹۸)، سرمایه گذاری (ریچاردسون و همکاران، ۲۰۰۶) و ریسک ورشکستگی (اکبر و همکاران، ۲۰۱۹) خواهد داشت. ضمناً، هر تحولی در مرحله چرخه زندگی بر

سلامت مالی سازمانها و شرکتهای هم تأثیرگذار است. به عنوان نمونه، اعتباردهندگان تمایلی برای اعطای اعتبار به یک شرکت دچار بحران مالی ندارند. حتی اگر این کار را انجام دهند، با نرخ بهره بالاتری روبرو خواهد شد که عملکرد شرکت را بیش از پیش بحرانی خواهد کرد. حسابرسان با دقت بیشتری نسبت به گزارشات مالی شرکتهای در دوره های مختلف حیات توجه می کنند و سرمایه گذاران نیز به دقت این مسئله را مد نظر دارند. بنابراین می توان انتظار داشت که کیفیت گزارشگری مالی و به تبع آن قابلیت مقایسه صورتهای مالی، به عنوان نماد عملکرد شرکت متأثر از چرخه عمر شرکت باشد (کیم و همکاران، ۲۰۲۰).

در عین حال، یکی دیگر از شاخصهای موثر در این زمینه که همراستا با مفاهیم فوق است، عدم تقارن اطلاعاتی است. عدم تقارن اطلاعاتی به حالتی اطلاق می گردد که یکی از طرفین مبادله کننده، کمتر از طرف دیگر در ورد کالا یا وضعیت بازار اطلاعات داشته باشد؛ به عبارت دیگر، توزیع اطلاعات بین کلیه استفاده کنندگان از اطلاعات ناهمسان باشد. یکی از شروط رقابت کامل، شفافیت اطلاعات است و فقدان آن باعث پیدایش رانت می گردد (قربانی، ۱۳۹۵)

بدین ترتیب می توان نتیجه گرفت که عدم تقارن اطلاعاتی تأثیر چرخه عمر بر افزایش یا کاهش قابلیت های صورتهای مالی را متأثر خواهد ساخت. با این حال در مطالعات موجود، پژوهشی که بررسی این موضوع پرداخته باشد دیده نمی شود. در واقع به طور تجربی مشخص نیست شرکتهای در دوران مختلف چرخه عمر چه سیاستی در قبال گزارشگری مالی اتخاذ می کنند و نحوه استفاده آنها از عدم تقارن اطلاعاتی در این زمینه چگونه است. بدین ترتیب مسئله اصلی این تحقیق آن است که چرخه عمر شرکتهای بورسی چه تأثیری بر قابلیت مقایسه صورتهای مالی دارد و نقش عدم تقارن اطلاعاتی در این زمینه چیست؟

۲- مبانی نظری تحقیق:

چرخه عمر شرکت: چرخه عمر شرکت مبین روند تحول و تکامل یک شرکت منبعث از تغییرات در شاخص های داخلی همچون انتخاب استراتژی تجاری و علاوه بر این شاخص های بیرونی همچون فشارهای رقابتی می باشد (دیکنسون، ۲۰۱۱).

عدم تقارن اطلاعاتی: در علم اقتصاد و نظریه قرارداد، عدم تقارن اطلاعات، به بررسی معاملاتی که در آن یک طرف معامله اطلاعات بیشتر یا بهتری از طرف دیگر دارد می پردازد. این پدیده باعث ایجاد یک نوع عدم توازن قدرت در معاملات می شود که گاهی اوقات می تواند باعث خراب شدن معاملات، یا در بدترین حالت به شکست بازار بینجامد (لی و همکاران، ۲۰۱۸).

قابلیت مقایسه اطلاعات حسابداری: یکی از شیوه های اصلی تحلیل گران مالی در ارزیابی شرکت ها، استفاده از صورتهای مالی آنهاست. تحلیل گران صورت های مالی یک شرکت را می گیرند و با اقدامات مقایسه اقدام به تجزیه و تحلیل آنها می کنند. در تجزیه و تحلیل شرکت ها سعی می شود وضعیت سود آوری، ریسک مالی، وضعیت تولید و فروش، وضعیت بدهی و حاشیه سود شرکت به طور کامل بررسی گردد. ذی نفعان شرکت اعم از سهامداران، بستانکاران و افراد طرف معامله با شرکت می توانند با استفاده از تجزیه و تحلیل های انجام شده بر روی صورت های مالی یک شرکت خود را در وضعیت مناسبی با آن قرار دهند. (نظری، ۱۳۹۹).

صورت های مالی و مقایسه اطلاعات

هدف ارائه صورتهای مالی

هدف صورتهای مالی عبارت از ارائه اطلاعاتی تلخیص و طبقه بندی شده درباره وضعیت مالی، عملکرد مالی و انعطاف پذیری مالی واحد تجاری است که برای طیفی گسترده از استفاده کنندگان صورتهای مالی در اتخاذ تصمیمات اقتصادی متمر ثمر واقع میگردد.

استفاده کنندگان

استفاده کنندگان صورتهای مالی به اشخاصی اطلاق می شود که جهت رفع نیازهای اطلاعاتی متفاوت خود از صورتهای مالی استفاده می کنند. تأمین نیازهای اطلاعاتی تمام استفاده کنندگان توسط صورتهای مالی میسر نیست ولی نیازمندیهایی وجود دارد که برای همه استفاده کنندگان مشترک است. بالاخص همه استفاده کنندگان به نوعی به وضعیت

مالی، عملکرد مالی و انعطاف‌پذیری مالی واحد تجاری علاقه‌مند هستند و معتقدند که هرگاه صورتهای مالی معطوف به تأمین نیازهای اطلاعاتی سرمایه‌گذاران باشد، اکثر نیازهای سایر مصرف‌کنندگان را نیز در اندازه نیاز برآورده می‌کند. به عبارت دیگر اطلاعات تهیه شده برای سرمایه‌گذاران، به عنوان یک مرجع اطلاعاتی برای سایر استفاده‌کنندگان نیز مفید است چرا که اینان می‌توانند اطلاعات مشخص‌تری را که در معاملات خود با واحد تجاری بدست می‌آورند با این مرجع اطلاعاتی بسنجند.

مسئولیت تهیه صورتهای مالی

مدیریت واحد تجاری مسئول تهیه و ارائه صورتهای مالی می‌باشد. مدیریت به شکل و محتوای صورتهای مالی تمایل دارد چرا که این صورتهای ابزار اصلی انتقال اطلاعات مالی در مورد واحد تجاری به اشخاص خارج از آن است. مدیریت از اطلاعات اضافی در انجام وظایف برنامه‌ریزی، تصمیم‌گیری و کنترل کمک می‌گیرد و قادر است شکل و محتوای چنین اطلاعات اضافی را در راستای رفع نیازهای خود تعیین کند. گزارش چنین اطلاعاتی خارج از دامنه کاربرد این مجموعه است. بنابراین اطلاعات مندرج در صورتهای مالی منتشره بایستی با اطلاعات مورد استفاده مدیریت جهت ارزیابی وضعیت مالی، عملکرد مالی و انعطاف‌پذیری مالی واحد تجاری در تضاد نباشد.

پیشینه تحقیق

بیسواس و همکاران (۲۰۲۳)، در تحقیقی به بررسی رابطه بین چرخه عمر شرکت و قابلیت مقایسه صورتهای مالی پرداختند. این مقاله بررسی می‌کند که چگونه قابلیت مقایسه صورتهای مالی بین شرکت‌ها در مرحله بلوغ چرخه عمرشان و شرکت‌ها در سایر مراحل چرخه عمر متفاوت است. محققان فرض می‌کنند که شرکت‌های بالغ تمایل به تهیه صورتهای مالی دارند که در بین هم‌تایان خود در صنعت قابل مقایسه باشد. محققان با استفاده از نمونه‌ای از شرکت‌های فهرست شده در ایالات متحده از سال ۱۹۸۷ تا ۲۰۱۹، شواهدی برای حمایت از فرضیه خود پیدا می‌کنند. آنها همچنین دریافتند که این ارتباط بین چرخه زندگی و قابلیت مقایسه با عدم تقارن اطلاعات تعدیل می‌شود. مجموعه‌ای از تست‌های استحکام یافته‌های اولیه تحقیق را تایید می‌کند.

محققان ادبیات مقایسه‌پذیری صورت‌های مالی را با ارائه شواهدی درباره یک عامل تعیین‌کننده قابل مقایسه گسترش می‌دهند.

وانگ و همکاران (۲۰۲۰)، تحقیقی با عنوان «رابطه بین مدیریت سرمایه در گردش و عملکرد مالی بنگاه در طی چرخه عمر شرکت»، انجام دادند. نتایج این مطالعه که بر روی شرکتهای مختلف از ۱۲ صنعت گوناگون در پاکستان در طی سالهای ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۴ انجام شده است نشان می‌دهد که یافته‌های تجربی نشان می‌دهد که، به طور کلی، مدیریت سرمایه در گردش با عملکرد بنگاه ارتباط منفی دارد. با این حال، این ارتباط در مراحل مختلف چرخه زندگی یک شرکت ثابت نیست. به عنوان مثال، ارتباط منفی در مرحله معرفی و به دنبال آن رشد و افول، آشکارتر است.

استپانیان و همکاران (۲۰۲۰)، به بررسی تأثیر چرخه عمر بر پرداخت سود سهام به عنوان یکی از سازوکارهای حاکمیت شرکتی پرداختند. در این تحقیق سه گروه متفاوت از واحدهای تجاری توزیع‌کننده وجه نقد شامل بازخرید سهام، سود نقدی و ترکیبی از سود نقدی و بازخرید سهام در نظر گرفته شده است. بازخرید سهام در مرحله رشد، سریع، بسیار محتمل است و علامت کیفیت واحد تجاری برای سرمایه‌گذاران است. پرداخت سود نقدی برای سهامداران در واحدهای تجاری بالغ افزایش می‌یابد و تمایل مدیران برای گسترش یا حفظ اندازه واحد نسبت به رفاه سهامداران افزایش می‌یابد.

فافا و همکاران (۲۰۱۶)، به بررسی تأثیر مراحل چرخه عمر بنگاه بر سیاست‌های مالی و سرمایه‌گذاری آنها پرداختند. نتایج مطالعات آنها نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاری و انتشار سهام در مراحل چرخه عمر رو به کاهش است. بدین معنی که بنگاه از زمان معرفی بنگاه تا افول آن سطح سرمایه‌گذاری و انتشار آن نسبت به مرحله قبل کاهش داشته است و از طرفی انتشار بدهی و نقدینگی در مرحله معرفی و رشد بنگاه رو به افزایش بوده و در مرحله بلوغ و افول بنگاه کاهش می‌یابد.

محبوبی و جبارزاده (۱۴۰۲)، در تحقیقی رابطه بین چرخه عمر شرکت و کیفیت حسابرسی صورتهای مالی شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران را بررسی کردند. جامعه آماری شامل شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است، مشتمل بر ۱۴۴ شرکت بوده و به منظور جمع‌آوری داده‌ها از داده‌های مالی طبقه‌بندی شده و حسابرسی شده شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در دوره

زمانی ۱۳۸۷-۱۳۹۴ استفاده گردیده است. به منظور افزایش قابلیت اتکا نتایج تحقیق نرمال بودن و پایا بودن متغیرها مورد بررسی قرار گرفت، تمامی متغیرهای پژوهش در دوره ی مورد بررسی در سطح پایا هستند و همچنین با اطمینان ۹۵/۰ هر هفت متغیر دارای توزیع نرمال می باشند، که این نتیجه تایید می کند که فرضیه نرمال بودن متغیر وابسته در سطح خطای ۰۵/۰ رد نشد، جهت برازش مدل رگرسیونی مذکور ابتدا از طریق آزمون های آماری، مدل رگرسیونی مناسب تشخیص داده شد. بدین منظور از آزمون های F لیمر (آزمون چاو) و هاسمن استفاده شد. آزمون F لیمر کمک می کند تا بین روش ترکیبی و روش پانل بهترین روش تخمین را انتخاب نمود و آزمون هاسمن، روش تخمین اثرات ثابت و اثرات تصادفی را با یکدیگر مقایسه می کند. بدین ترتیب ابتدا مدل رگرسیونی مبتنی بر روش ترکیبی، برازش داده شد و سپس آزمون چاو بر روی رگرسیون برازش شده اجرا گردید. نتایج نشان داد که بین چرخه عمر و کیفیت حسابداری در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معنی داری دارد.

ملکی و همکاران (۱۳۹۹)، تحقیقی در راستای بررسی چرخه عمر شرکتهای بر سطح محافظه کاری آنها انجام دادند. به زعم آنها طبق نظریه چرخه عمر شرکت ها، واحدهای تجاری در مراحل مختلف چرخه عمرشان دارای ویژگی های متفاوتی هستند، بنابراین انتظار می رود رفتار گزارشگری مالی نیز طی مراحل چرخه عمر سازمانی متفاوت باشد. هدف اصلی این پژوهش، بررسی تاثیر چرخه عمر شرکت ها بر سطح محافظه کاری حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. ابتدا شرکت های عضو نمونه آماری به مراحل رشد، بلوغ و افول تفکیک شدند. سپس با آزمون فرضیه های جداگانه پژوهش و با استفاده از رگرسیون چندمتغیره به روش داده های ترکیبی برای ۷۶ شرکت مشخص گردید که میزان محافظه کاری محاسبه شده با استفاده از مدل خان و واتس (۲۰۰۹)، در مراحل مختلف چرخه عمر شرکت ها متفاوت است؛ به طوری که مرحله رشد شرکت در طی چرخه عمر، تاثیر منفی معناداری بر محافظه کاری شرکت ها دارد و بین مرحله بلوغ و افول با محافظه کاری شرکت ها، رابطه مثبت معناداری مشاهده گردید.

سواری و همکاران (۱۳۹۵)، در تحقیقی به بررسی تاثیر چرخه عمر بر سیاستهای مالی سرمایه گذاری، بدهی و نقدینگی پرداختند. آنها با مطالعه ۱۲۸ بنگاه بورسی دریافتند

که در مرحله رشد به نسبت مرحله بلوغ و افول سرمایه گذاری بیشتر می باشد از طرفی بین مرحله رشد و انتشار بدهی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد.

رجب دری (۱۳۹۴)، پژوهشی با عنوان « بررسی تأثیر چرخه عمر شرکت و خطاهای رفتاری در مدیریت سرمایه در گردش: شواهدی از بورس اوراق بهادار تهران»، انجام داد. یافته‌ها نشان داد که بین مدیریت سرمایه در گردش در مراحل مختلف چرخه عمر شرکت‌ها تفاوت معناداری وجود دارد. بررسی ارتباط خطاهای ادراکی نیز نشان داد که خطاهای بیش‌اطمینانی، دسترسی، رفتار توده‌وار و زیان-گریزی اثر مثبت و معناداری بر مدیریت سرمایه در گردش دارند و رابطه خطاهای پس‌بینی، تصادفی بودن و خوش‌بینی و بدبینی با مدیریت سرمایه در گردش اگرچه مثبت است، اما معنادار نیست.

وهایی و همکاران (۱۳۹۳)، در مطالعه خود به بررسی تأثیر چرخه عمر بنگاه بر عملکرد شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. در گام نخست با استفاده از داده های نمونه آماری متشکل از ۶۸۵ سال- شرکت، شرکتها را به لحاظ چرخه عمر دسته بندی کردند. یافته های مطالعه آنها نشان می دهد که میانگین معیارهای ارزیابی کیوتوبین و بازده دارایی ها در مراحل مختلف چرخه عمر با یکدیگر تفاوت دارد. بررسی های تکمیلی نشان داد که میانگین کیوتوبین در دو مرحله رشد و افول تفاوت معناداری با یمدیگر داشته و میانگین معیار مذکور برای شرکتهای در مرحله افول بیش از شرکتهای در مرحله رشد است.

۳- فرضیه تحقیق

فرضیه اول: چرخه عمر شرکت بر قابلیت مقایسه صورتهای مالی تأثیر معناداری دارد.

فرضیه دوم: عدم تقارن اطلاعاتی بر رابطه بین چرخه عمر شرکت و قابلیت مقایسه صورتهای مالی تأثیر معناداری دارد.

۴- روش تحقیق

هدف کلی از این پژوهش بررسی تأثیر چرخه عمر بر سطح و قابلیت مقایسه صورتهای مالی با توجه به نقش تعدیلگر عدم تقارن اطلاعات می باشد. این مطالعه از حیث هدف مطالعه، از جمله مطالعات کاربردی است. مطالعات کاربردی مطالعاتی

هستند که نظرها، قانونمندی ها، اصول و ففونی که در مطالعات پایه تدوین می شوند را برای حل مسائل اجرایی و واقعی بکار می گیرد.

از لحاظ روش و ماهیت مطالعه حاضر از نوع مطالعات همبستگی است. در تحقیق همبستگی هدف اصلی آن است که مشخص شود آیا رابطه ای بین دو یا چند متغیر کمی (قابل سنجش) وجود دارد و اگر این رابطه وجود دارد اندازه واحد آن چقدر می باشد؟ مطالعات همبستگی، تعدادی از متغیرهایی را تصور می رود با مسائله مرتبط هستند ارزیابی می کند.

هدف تحقیق

هدف اول: بررسی تاثیر چرخه عمر شرکت بر قابلیت مقایسه صورتهای مالی

هدف دوم: بررسی تاثیر عدم تقارن اطلاعاتی بر رابطه بین چرخه عمر شرکت و

قابلیت مقایسه صورتهای

قلمرو موضوعی

قلمرو موضوعی: با توجه به محتوای مطالعه، قلمرو موضوعی مطالعه مربوط به حوزه حسابداری و حسابرسی است.

قلمرو زمانی: قلمرو زمانی: این تحقیق در دوره زمانی ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۱ انجام می

شود

قلمرو مکانی: کلیه شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری این پژوهش تمامی شرکتهای فعال در بورس اوراق بهادار تهران در بازه زمانی ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۱ می باشد. همچنین، در این پژوهش، نمونه از طریق روش حذف سیستماتیک از جامعه آماری، انتخاب خواهد شد. به این ترتیب که نمونه، متشکل از کلیه شرکتهای موجود در جامعه آماری است که حائز معیارهای زیر باشند:

۱- پایان سال مالی آن ها ۲۹ اسفند باشد.

۲- اطلاعات مورد نیاز در دسترس و قابل استفاده باشد.

۳- جزو شرکتهای فعال در حوزه بانکی، مالی و هلدینگ ها نباشند.

۴- تغییر سال مالی در طول دوره پژوهش در آنها رخ نداده باشد

روش ها و ابزار گردآوری اطلاعات:

تأثیر تعدیلگر عدم تقارن اطلاعاتی بر رابطه بین چرخه عمر و ...

اطلاعات لازم برای انجام این مطالعه شامل دو دسته اطلاعات خواهد بود. دسته اول اطلاعات لازم برای تبیین مسائل نظری ادبیات تحقیق و پیشینه مطالعات است. برای این بخش از مطالب منتشر شده در کتب، نشریات و مقالات مورد اطمینان استفاده خواهد شد.

بخش دیگر مربوط به اطلاعات عددی و کمی مورد نیاز برای انجام تحلیل های آماری است. در این بخش از اطلاعات منتشر شده در سایت بورس اوراق بهادار تهران و سایت کدال و نرم افزار رهاورد نوین ۳ استفاده خواهد شد. استناد این بخش ه صورتهای مالی منتشر شده در این سایتها و نرم افزار است.

۵-مدل و نحوه اندازه گیری متغیرها:

بر اساس پژوهش بیسواس و همکاران (۲۰۲۳)، مدل کمی پژوهش به قرار ذیل خواهد بود:

مدل اول (فرضیه نخست):

$$COM_{i,t} = \alpha + \beta_1 FLC_{i,t} + \sum Control_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

مدل دوم (فرضیه دوم):

$$COM_{i,t} = \alpha + \beta_1 FLC_{i,t} + \beta_2 INF_{i,t} + \beta_3 (FLC * INF)_{i,t} + \sum Control_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

۶- تجزیه و تحلیل آماری :

آمار توصیفی

همانگونه که در جدول قابل مشاهده است، میانگین و میانه در تمامی متغیرها نزدیک به هم هستند و این نشان دهنده تقارن مناسب داده ها و پراکندگی مطلوب آنها در حوالی میانگین است. این مسئله را در شاخص انحراف معیار نیز می توان دید که در تمام موارد بسیار پایین هستند.

جدول ۴-۱: آمار توصیفی

متغیر	میانگین	حد اکثر	حد اقل	انحراف معیار
قابلیت مقایسه صورتهای مالی	۱۴ -۰/	۱۰۲ -۰	۰/۶ -	۰/۲۸
چرخه عمر (رشد)	۲۷	۱	۰	۰/۱۱

			۰/	
۰/۱۴	۰	۱	۳۹	چرخه عمر (بلوغ)
۰/۱۶	۰	۱	۳۴	چرخه عمر (افول)
۰/۱۳	۳۲	۷۲	۵۳	عدم تقارن اطلاعاتی
۰/۹۹	۵۰	۰۶	۱۳	اندازه شرکت
۰/۶۰	۴۲	۵۹	۱۴	نرخ بازده دارایی
۰/۳۵	۰۸	۷۳	۴۲	اهرم مالی
۰/۹۰	۶۹	۸۹	۸۲	نرخ رشد فروش

آمار استنباطی

آزمون مانایی متغیرهای پژوهش

در گام دوم و پیش از شروع بررسی تحلیل در قالب آمار استنباطی، ضروری است تا داده ها به لحاظ مانایی در بازه زمان مورد مطالعه مورد بررسی قرار گیرند. بر اساس قواعد آماری بررسی این مسئله از آن جهت ضرورت دارد که در صورتی که داده ها مانا نباشند، می توان به نتایج نهایی رگرسیون انجام شده اعتماد کرد. بنابراین با اجرای آزمونهای مرتبط می بایست این مسئله را بررسی نمود. بر این اساس برای این کار در این تحقیق از آزمون ال. ام . آرچ استفاده شده است. نتایج نهایی حاصل از اجرای این آزمون را در جدول ۴-۲ می توان دید.

جدول ۴-۲: نتایج آزمون مانایی متغیرها

نام متغیر	آماره آزمون	احتمال آماره	نتیجه آزمون
قابلیت مقایسه صورتهای مالی	-۲۹/۴۰	۰/۰۰۰	متغیر ماناست
چرخه عمر (رشد)	-۳۶/۱۸	۰/۰۰۰	متغیر ماناست

متغیر ماناست	۰/۰۰۰	-۴۳/۰۹	چرخه عمر (بلوغ)
متغیر ماناست	۰/۰۰۰	-۳۸/۸۲	چرخه عمر (افول)
متغیر ماناست	۰/۰۰۰	-۵۵/۱۲	عدم تقارن اطلاعاتی
متغیر ماناست	۰/۰۰۰	-۴۰/۴۳	اندازه شرکت
متغیر ماناست	۰/۰۰۰	-۳۷/۶۰	نرخ بازده دارایی
متغیر ماناست	۰/۰۰۰	-۳۳/۶۳	اهرم مالی
متغیر ماناست	۰/۰۰۰	-۷۰/۴۱	نرخ رشد فروش

بر این اساس با رد فرض صفر تمامی موارد مبنی بر عدم مانایی متغیرها می توان گفت که تمامی متغیرهای مربوطه مانا هستند.

تخمین مدل‌های پژوهش و آزمون فرضیه‌ها

اینک و پس از اطمینان از حصول شرایط مطلوب و مورد قبول داده‌های پژوهش، اقدام به تخمین مدل‌های پژوهش و انجام آزمون‌های لازم (به نحوی که در فصل سوم بدان اشاره شده است)، برای بررسی فرضیه‌های پژوهش می‌نماییم.

برآورد رگرسیونی مدلها و آزمون‌های مربوطه

همانگونه که در فصل سوم بیان شد، با توجه به تابلویی بودن داده‌ها، به منظور تعیین ضرایب لازم می‌باشد تا با انجام آزمون لیمر نسبت به تعیین یکی از روش‌های اثرات مشترک یا تصادفی اقدام نمود. فرضیه‌های این آزمون به قرار ذیل است:

$$\left\{ \begin{array}{l} H_0 = \text{روش اثرات مشترک (داده های ترکیبی)} \\ H_1 = \text{روش اثرات تصادفی (داده های پانلی)} \end{array} \right.$$

نتیجه حاصل از این آزمون در جدول ذیل قابل رویت است:

جدول ۴-۳: نتایج آزمون لیمر مدل‌های تحقیق

مدل	آماره آزمون	سطح معناداری	نتیجه آزمون
اول	۵/۱۲	۰/۰۰۰	رد فرض صفر
دوم	۵/۲۸	۰/۰۰۰	رد فرض صفر

با توجه به رد فرض صفر، جهت تعیین یکی از دو روش اثرات ثابت تصادفی و اثرات ثابت، نیاز به انجام آزمون هاسمن است. فرضیه‌های این آزمون به قرار ذیل است:

$$\left\{ \begin{array}{l} H_0 = \text{روش اثرات ثابت تصادفی} \\ H_1 = \text{روش اثرات ثابت} \end{array} \right.$$

که نتیجه در جدول ۴-۴ آمده است:

جدول ۴-۴: نتایج آزمون هاسمن مدل‌های تحقیق

مدل	آماره آزمون	سطح معناداری	نتیجه آزمون
اول	۱۳/۵۰	۰/۰۰۰	رد فرض صفر
دوم	۱۵/۱۹	۰/۰۰۰	رد فرض صفر

معهداً همانگونه که دیده می شود، با توجه به رد فرض صفر آزمون هاسمن، روش اثرات ثابت به عنوان بهترین روش تخمین مدل برگزیده می شود. در ادامه و در راستای برآورد بروز یا عدم بروز ناهمسانی واریانس از معیار LM-ARCH بهره گرفته شده است که نتیجه این تحلیلی در جدول ۴-۵ مشاهده می شود:

جدول ۴-۵: نتایج آزمون ناهمسانی واریانس مدل‌های تحقیق

مدل	نام آزمون	آماره آزمون	احتمال آماره	وضعیت
اول	کای دو	۱/۲۶	۰/۲۹۰۳	تایید همسانی واریانس
دوم	کای دو	۱/۱۶	۰/۳۱۰۷	تایید همسانی واریانس

با عنایت به تایید شدن فرض صفر در هر دو مدل تحقیق که حکایت از همسانی واریانس دارد، الگو و مدل برآورد OLS به منزله شیوه برآورد مطلوب مدلها برگزیده می گردد.

برآورد مدل اول تحقیق و تبیین روابط

همانگونه که در فصل نخست در قالب مدل و متغیرهای تحقیق اشاره شد، در این تحقیق در بخش اول به بررسی سه مرحله از چرخه عمر شرکت یعنی مرحله رشد، بلوغ و افول بر مقایسه پذیری صورتهای مالی پرداخته خواهد شد.

تاثیر تعدیلگر عدم تقارن اطلاعاتی بر رابطه بین چرخه عمر و ...

جواب به دست آمده از برآورد به روش حداقل مربعات معمولی بر روی مدل اول
تحقی که مربوط به فرضیه اول تحقیق و اجزای آن است در قالب نتایج مندرج در جدول
۶-۴ که متعاقبا ارائه شده است، گزارش شده است.

جدول ۶-۴: نتایج رگرسیون نهایی مدل اول

متغیرها	ضریب	آماره T	سطح معناداری
عرض از مبدا	۰/۰۳	۱/۰۸	۰/۲۰۷۲
چرخه عمر (مرحله رشد)	۰/۰۸	۱/۸۸	۰/۰۳۴۹
چرخه عمر (مرحله بلوغ)	۰/۳۶	۳/۷۹	۰/۰۰۱۰
چرخه عمر (مرحله افول)	-۰/۲۸	-۴/۱۹	۰/۰۰۰۲
اندازه شرکت	-۰/۰۱	-۰/۸۹	۰/۳۵۶۱
نرخ بازده دارایی	۰/۱۸	۳/۶۵	۰/۰۰۱۴
اهرم مالی	-۰/۲۹	-۵/۳۶	۰/۰۰۰
نرخ رشد فروش	۰/۲۲	۴/۳۳	۰/۰۰۰۱
ضریب تعیین تعدیل شده	۰/۶۱		
F-Statistic	۱۶/۷۹		
Prob(F-Statistic)	۰/۰۰۰		
دوربین واتسون	۱/۹۹		

عدد آماره F و احتمال آن که به ترتیب $۱۶/۷۹$ و $۰/۰۰۰$ می باشند، بیانگر کفایت کلی مدل است. قرار گرفتن عدد مربوط به آزمون دوربین- واتسون در محدوده $۱/۵$ تا $۲/۵$ نیز بیانگر عدم وجود خودهمبستگی پیاپی در مدل است. با رجوع به معیار VIF نیز وجود همخطی بین متغیرهای مستقل نیز رد می شود.

با توجه به نتایج مندرج در جدول ۶-۴، نتایج بررسی فرضیه اول تحقیق (به صورت تفکیک مراحل مختلف چرخه عمر) به شرح زیر است:

۱- چرخه عمر شرکت (مرحله رشد) بر مقایسه پذیری صورتهای مالی تاثیر معناداری دارد.

ضریب چرخه عمر (مرحله عمر رشد)، $۰/۰۸$ با سطح معناداری $۰/۰۳۴۹$ است. بنابراین با رد فرض صفر می توان بیان کرد که مرحله عمر رشد تاثیر مثبت و معناداری بر

مقایسه پذیری صورتهای مالی دارد. بنابراین بخش اول فرضیه اول تحقیق تایید می‌شود. بدین ترتیب می‌توان بیان داشت که شرکتهایی که در مرحله رشد قرار دارند به دلیل نیاز به بهبود وضعیت خود در بازار و علاوه بر این کسب اعتبار در نزد سهامداران و سرمایه گذاران گزارشات مالی شفافتری ارائه می‌دهند.

۲- چرخه عمر شرکت (مرحله بلوغ) بر مقایسه پذیری صورتهای مالی تاثیر

معناداری دارد.

ضریب چرخه عمر (مرحله عمر بلوغ)، $0/36$ با سطح معناداری $0/0010$ است. بنابراین با رد فرض صفر می‌توان بیان کرد که مرحله عمر بلوغ تاثیر مثبت و معناداری بر مقایسه پذیری صورتهای مالی دارد. بنابراین بخش دوم فرضیه اول تحقیق تایید می‌شود. بدین ترتیب می‌توان بیان داشت که شرکتهایی که در مرحله بلوغ قرار دارند به دلیل حفظ جایگاه، توسعه اعتبار نزد سهامداران و سرمایه به منظور سرمایه گذاری بیشتر آنها بر روی شرکت در راستای تامین مالی کم هزینه، به ارائه گزارشات مالی شفاف و قابل مقایسه نیاز دارند.

۳- چرخه عمر شرکت (مرحله افول) بر مقایسه پذیری صورتهای مالی تاثیر

معناداری دارد.

ضریب چرخه عمر (مرحله عمر افول)، $0/28$ با سطح معناداری $0/0002$ است. بنابراین با رد فرض صفر می‌توان بیان کرد که مرحله عمر افول تاثیر منفی و معناداری بر مقایسه پذیری صورتهای مالی دارد. بنابراین بخش سوم فرضیه اول تحقیق نیز تایید می‌شود. در واقع شرکتهایی که در مرحله افول قرار دارند به دلیل شرایط مالی مناسب و عملکرد ضعیف، تمایل چندانی به ارائه گزارشات مالی شفاف و مفهوم به سهامداران ندارند.

برآورد مدل دوم تحقیق و تبیین روابط

در ادامه این بخش به بررسی تحلیل مدل دوم تحقیق پرداخته شده است. هدف از این بخش بررسی حضور یک متغیر تعدیلگر یعنی عدم تقارن اطلاعاتی بر روابط به دست آمده از تحلیل مدل اول تحقیق بین متغیرهای مستقل و وابسته است. نتایج این بخش از تحلیل در جدول ۴-۷ ارائه شده است.

تاثیر تعدیلگر عدم تقارن اطلاعاتی بر رابطه بین چرخه عمر و ...

در این بخش با ایجاد شش مولفه و شاخص تعدیلگر که در جدول زیر قابل مشاهده است، تلاش شده است تا تاثیر تعدیگری احتمالی عدم تقارن اطلاعاتی بر رابطه بین سه متغیر مستقل یعنی سه مرحله از چرخه عمر شرکت بر متغیر وابسته یعنی قابلیت مقایسه صورتهای مالی مورد بررسی و تحلیل قرار گیرد.

جدول ۴-۷: نتایج رگرسیون نهایی مدل دوم

	سطح معناداری	آمار T	ضریب	متغیرها	
V	IF	۰/۲۰۶۰	۱۱ ۱	۰/۰۲	عرض از مبدا
۰	۱/۷	۰/۰۳۸۸	۷۹ ۱	۰/۰۷	چرخه عمر (مرحله رشد)
۰	۱/۳	۰/۰۰۰۸	۸۳ ۳	۰/۳۲	چرخه عمر (مرحله بلوغ)
۰	۱/۷	۰/۰۰۰۱	۳۶ -۴	۰/۳۰	چرخه عمر (مرحله افول)
۰	۱/۸	۰/۰۰۰	۶۰ -۵	۰/۴۰	عدم تقارن اطلاعاتی
۱	۱/۶	۰/۰۰۱۸	۵۳ -۳	۰/۲۰	چرخه عمر (مرحله رشد) ضریب عدم تقارن اطلاعاتی
۱	۱/۹	۰/۰۲۰۱	۸۰ -۲	۰/۲۲	چرخه عمر (مرحله بلوغ) ضریب عدم تقارن اطلاعاتی
۳	۱/۰	۰/۰۲۵۱	۶۳ ۲	۰/۲۰	چرخه عمر (مرحله افول) ضریب عدم تقارن اطلاعاتی
۰	۱/۹	۰/۳۵۵۵	۹۰ -۰	۰/۰۱	اندازه شرکت
۰	۱/۹	۰/۰۰۱۵	۶۲ ۳	۰/۲۰	نرخ بازده دارایی
۰	۱/۳	۰/۰۰۰	۳۰ -۵	۰/۲۷	اهرم مالی
۰	۱/۲	۰/۰۰۰	۴۰ ۴	۰/۲۴	نرخ رشد فروش
			۰/۶۸		ضریب تعیین تعدیل شده
			۲۰/۴۹		F-Statistic

۰/۰۰۰	Prob(F-Statistic)
۱/۹۶	دوربین واتسون

عدد آماره F و احتمال آن که به ترتیب $۲۰/۴۹$ و $۰/۰۰۰$ می‌باشند، بیانگر کفایت کلی مدل است. قرار گرفتن عدد مربوط به آزمون دوربین-واتسون در محدوده $۱/۵$ تا $۲/۵$ نیز بیانگر عدم وجود خودهمبستگی پیاپی در مدل است. با رجوع به معیار VIF نیز وجود همخطی بین متغیرهای مستقل نیز رد می‌شود.

با توجه به نتایج مندرج در جدول ۴-۷، نتایج بررسی فرضیه دوم تحقیق (به صورت تفکیک مراحل مختلف چرخه عمر) به شرح زیر است:

۴- عدم تقارن اطلاعاتی بر رابطه بین چرخه عمر (مرحله رشد) شرکت و مقایسه پذیری صورتهای مالی تاثیر تعدیلگر دارد.

ضریب شاخص تعدیلگر چرخه عمر (مرحله عمر رشد) ضریب عدم تقارن اطلاعاتی، $۰/۲۰$ - با سطح معناداری $۰/۰۰۱۸$ است. بنابراین با رد فرض صفر می‌توان بیان کرد که عدم تقارن اطلاعاتی تاثیر تعدیلگر کاهشی بر رابطه مثبت بین مرحله عمر رشد و قابلیت مقایسه صورتهای مالی دارد. بنابراین بخش اول فرضیه دوم تحقیق تایید می‌شود. بدین ترتیب می‌توان بیان داشت که عدم تقارن اطلاعاتی اثر مثبت چرخه عمر شرکت در مرحله رشد بر قابلیت مقایسه صورتهای مالی را کاهش خواهد داد.

۵- عدم تقارن اطلاعاتی بر رابطه بین چرخه عمر (مرحله بلوغ) شرکت و مقایسه پذیری صورتهای مالی تاثیر تعدیلگر دارد.

ضریب شاخص تعدیلگر چرخه عمر (مرحله عمر بلوغ) ضریب عدم تقارن اطلاعاتی، $۰/۲۲$ - با سطح معناداری $۰/۰۲۰۱$ است. بنابراین با رد فرض صفر می‌توان بیان کرد که عدم تقارن اطلاعاتی تاثیر تعدیلگر کاهشی بر رابطه مثبت بین مرحله عمر بلوغ و قابلیت مقایسه صورتهای مالی دارد. بنابراین بخش دوم فرضیه دوم تحقیق تایید می‌شود. بدین ترتیب می‌توان بیان داشت که عدم تقارن اطلاعاتی اثر مثبت چرخه عمر شرکت در مرحله بلوغ بر قابلیت مقایسه صورتهای مالی را نیز کاهش خواهد داد.

۶- عدم تقارن اطلاعاتی بر رابطه بین چرخه عمر (مرحله افول) شرکت و مقایسه پذیری صورتهای مالی تاثیر تعدیلگر دارد.

ضریب شاخص تعدیلگر چرخه عمر (مرحله عمر افول) ضریب عدم تقارن اطلاعاتی، ۰/۲۰ با سطح معناداری ۰/۰۲۵۱ است. بنابراین با رد فرض صفر می‌توان بیان کرد که عدم تقارن اطلاعاتی تأثیر تعدیلگر افزایشی بر رابطه منفی بین مرحله عمر افول و قابلیت مقایسه صورتهای مالی دارد. بنابراین بخش سوم فرضیه دوم تحقیق نیز تأیید می‌شود. بدین ترتیب می‌توان بیان داشت که عدم تقارن اطلاعاتی اثر منفی چرخه عمر شرکت در مرحله افول بر قابلیت مقایسه صورتهای مالی را افزایش خواهد داد.

۷- خلاصه نتایج فرضیه های تحقیق:

اطلاعات لازم برای بررسی فرضیه پژوهش، از صورتهای مالی شرکتهای فعال در بورس اوراق بهادار تهران مندرج در سایت کدال و همچنین نرم افزار ره آورد نوین استخراج گردید. اطلاعات به دست آمده جهت دسته بندی به نرم افزار اکسل منتقل شده و با استفاده از نرم افزار ایویوز نسخه ۹ و با استفاده از الگوی داده های پانلی و به روش رگرسیون حداقل مربعات معمولی تجزیه و تحلیل گردید. همچنین، پس از انجام روش های آماری لازم، به منظور بررسی صحت نتایج رگرسیون به دست آمده از آزمون های سنجش ناهمسانی واریانس (آرچ)، خودهمبستگی پیاپی (دوربین-واتسون)، کفایت مدل (فیشر)، همخطی (وایف) و برای تفسیر فرضیه ها از آزمون t استفاده شده است. با این اوصاف، جدول ۵-۱، به طور خلاصه گزارشی از نتایج به دست آمده از تجزیه و تحلیل سه فرضیه پژوهش را ارائه نموده است.

جدول ۵ - ۱: خلاصه نتایج آزمون فرضیه های پژوهش

فرضیه نخست: چرخه عمر شرکت بر قابلیت مقایسه صورتهای مالی تأثیر معناداری دارد.	
مرحله چرخه عمر	نتیجه آزمون
رشد- بلوغ- افول	هر سه مرحله چرخه عمر اثر معناداری بر متغیر وابسته یعنی مقایسه پذیری صورتهای مالی دارند.
فرضیه دوم: عدم تقارن اطلاعاتی بر رابطه بین چرخه عمر شرکت و مقایسه پذیری صورتهای مالی تأثیر تعدیلگر دارد.	
مرحله چرخه عمر	نتیجه آزمون
رشد- بلوغ-	اثر تعدیلگر عدم تقارن اطلاعاتی بر رابطه بین چرخه عمر (هر سه مرحله) و

افول	مقایسه پذیری صورتهای مالی تایید شد.
------	-------------------------------------

منابع:

- آذر، عادل و مومنی، منصور (۱۳۸۳). آمار و کاربرد آن در مدیریت، تهران: انتشارات سمت، چاپ سوم
- ابراهیمی، مرضیه. (۱۳۹۸). ساختار حاکمیت شرکتی و تاخیر گزارشگری مالی بر عملکرد مالی شرکت، پایان نامه کارشناسی ارشد، موسسه آموزش عالی تاکستان
- احمدپور، احمد؛ توکل نیا، اسماعیل، معصومی، تکتم (۱۳۹۴)، بررسی اثر تعدیلی تخصص حسابرس در صنعت بر ارتباط بین راهبری هیئت مدیره و مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی: شواهد تجربی از شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، فصلنامه علمی پژوهشی دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، سال چهارم، شماره ۵، صص ۱۰۵ - ۹۳
- اورادی، جواد؛ لاری دشت بیاض، محمود و سالاری، زینب. (۱۳۹۵). بررسی رابطه بین ویژگی های کمیته حسابرسی و عملکرد شرکت، دانش حسابداری مالی، شماره ۱۱، صص ۱۵۲-۱۳۱
- دهقانی، آوا. (۱۴۰۰). بررسی تاثیر مدیریت سرمایه در گردش بر عملکرد مالی شرکتهای پذیرفته شده در بورس تهران با توجه به نقش چرخه عمر، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه خزر
- ربیعی، مظاهر. (۱۴۰۲). تاثیر چرخه عمر شرکت بر رابطه بین پیچیدگی گزارشگری مالی و نرخ هزینه بدهی، چهاردهمین کنفرانس بین المللی پژوهش های نوین در مدیریت، اقتصاد، حسابداری و بانکداری، <https://civilica.com/doc/1757293>
- رهنما، معصومه. (۱۳۹۸). تاثیر مولفه های حاکمیت شرکتی بر گزارشگری چابک، پایان نامه کارشناسی ارشد، موسسه آموزش عالی طوس
- سالیانی، نیما. (۱۴۰۱). تاثیر معامله با اشخاص وابسته بر قابلیت مقایسه صورتهای مالی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه مازندران
- سرمد، زهره؛ بازرگان، عباس و حجازی، الهه. (۱۳۹۰). «روش های تحقیق در علوم رفتاری»، چاپ بیست و یکم، انتشارات آگه، تهران.
- سواری، ضحی؛ رستمی، محمدرضا و عباسی، ابراهیم (۱۳۹۷)، بررسی تاثیر چرخه عمر بر سیاست های مالی، سرمایه گذاری، بدهی و نقدینگی، پژوهش های تجربی حسابداری، شماره ۳۰، صص ۱۵۵-۱۷۳
- شاه منصوریان، افروز. (۱۳۹۷). بررسی تاثیر مکانیزم های حاکمیت شرکتی بر به موقع گزارشگری مالی، پایان نامه کارشناسی ارشد، موسسه آموزش عالی شفق
- شباهنگ، رضا (۱۳۸۷)، «تئوری حسابداری»، مرکز مطالعات تخصصی حسابداری و حسابرسی سازمان حسابرسی.
- صمدی لرگانی، محمود (۱۳۸۹)، تبیین ارتباط بین شفافیت گزارشگری مالی با گزارشگری مالیاتی، پایان نامه دکتری حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی علوم مطالعات تهران
- فروتن، امید، خلیلی محسن (۱۳۹۴)، ارتباط بین حاکمیت شرکتی و عملکرد شرکت بر اساس رگرسیون فازی، پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، شماره ۲۵، صص ۱۳۹-۱۲۱
- قالیباف اصل، حسن، رضایی، فاطمه (۱۳۸۷)، بررسی ترکیب هیئت مدیره بر عملکرد شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، مطالعات مالی، شماره ۲۳، صص ۳۳-۲۱

- قدرتی، حسن و فیضی، سعید (۱۳۹۴). تأثیر حاکمیت شرکتی بر میزان مدیریت سود در بازار بورس اوراق بهادار تهران، دانش حسابداری، شماره ۵۸، صص ۲۳۲-۲۰۵
- قربانی، بهزاد (۱۳۹۵). تأثیر افشای اختیاری اطلاعات سرمایه فکری بر عدم تقارن اطلاعاتی، دانش حسابداری- مالی، شماره ۱۱، صص ۱۸۸-۱۷۳
- محبوبی، مجید و جبارزاده، سعید. (۱۴۰۲). بررسی ارتباط بین چرخه عمر و کیفیت حسابداری در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، کنفرانس سالانه پارادایم های نوین مدیریت در حوزه هوشمندی، تهران، <https://civilica.com/doc/637557>
- مشایخ، ش؛ مریم اسماعیلی، ۱۳۸۵، "بررسی بین کیفیت سود و برخی جنبه های اصول راهبری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. بررسی های حسابداری و حسابداری"، شماره ۴۵، صص ۲۵-۴۲.
- ملکی، الهام السادات و ابراهیمی، سید کاظم و جلالی، فاطمه، ۱۳۹۸، تأثیر چرخه عمر شرکت ها بر سطح محافظه کاری، <https://civilica.com/doc/1571050>
- نمازی، م، ۱۳۸۴، "بررسی کاربردهای تئوری نمایندگی در حسابداری مدیریت"، مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز، دوره بیست و دوم، شماره ۴۳، صص ۱۴۷-۱۶۴.
- Afeef, M. (2011). "Analyzing the Impact of Working Capital Management on the Profitability of SME's in Pakistan", *International Journal of Business and Social Science*, 2(22), 175 – 183.
- Akbar, A.; Akbar, M.; Tang, W.; Qureshi, M.A. Is Bankruptcy Risk Tied to Corporate Life-Cycle? Evidence from Pakistan. *Sustainability* 2019, 11, 678.
- Aktas, N., Croci, E., & Petmezas, D. (2015). Is Working Capital Management Value-Enhancing? Evidence from Firm Performance and Investments. *Journal of Corporate Finance*, Vol. 30, Pp. 98-113
- Almeida, H., Campello, M., & Weisbach, M. S. (2004). The Cash Flow Sensitivity of Cash. *The Journal of Finance*, Vol. 59, No. 4, Pp. 1777-1804.
- Andrew, A., Brett, & Victoria, d. (2023). Accruals and firm life cycle: Improving regulatory earnings management detection, *Advances in Accounting*, 60: 213-226
- Autukaite, R. and Molay, E. (2011). "Cash holdings, working capital and firm value: Evidence from France. Paper presented at the International Conference of the French Finance Association (AFFI), May.
- Akbar, A.; Akbar, M.; Tang, W.; Qureshi, M.A. Is Bankruptcy Risk Tied to Corporate Life-Cycle? Evidence from Pakistan. *Sustainability* 2019, 11, 678.
- Baños-Caballero, S., García-Teruel, P.J., Martínez-Solano, P., 2014. Working capital management, corporate performance, and financial constraints. *J. Business Res.* 67 (3), 332-338.
- Bayerlein, L., AlFarooque, O., 2012. Influence of a mandatory IFRS adoption on accounting practice the United Kingdom. *Asian Rev. Account.* 20 (2), 93-118.
- Berger, A.N.; Udell, G.F. The economics of small business finance: The roles of private equity and debt markets in the financial growth cycle. *J. Bank. Financ.* 1998, 22, 613-673
- Baltagi, B. H. (2005). "Econometric Analysis of Panel Data (3rd ed.)." New York: John.
- Baños-Caballero, S., García-Teruel, P. and Martínez-Solano, P. (2012). "How does working capital management affect the profitability of Spanish SMEs?", *Small Business Economics*, 39(2), 517-529.
- Baños-Caballero, S., García-Teruel, P. J. and Martínez-Solano, P. (2010). "Working capital management in SMEs", *Accounting and Finance*, 50(3), 511-527.

- Baños-Caballero, S., García-Teruel, P. J. and Martínez-Solano, P. (2014). "Working capital management, corporate performance and financial constraints", *Journal of Business Research*, 67(3), 332-338.
- Belghitar, Y. and Khan, J. (2013). "Governance mechanisms, investment opportunity set and SMEs cash holdings", *Small Business Economics*, 40(1), 59-72.
- Cieslewicz, J.K., 2013. Relationships between national economic culture, institutions, and accounting: implications for IFRS. *Crit. Perspect. Account.* 25 (6), 511–528.
- Chamisa, E., Mangena, M., Ye, G., 2012. Relative value-relevance of accounting measures based on Chinese accounting standards and international financial reporting standards. *J. Account. Emerg. Econ.* 2 (2), 162–187.
- Faff, R., Kwok, W. C., Podolski, E. J., & Wong, G. (2016). Do corporate policies follow a life-cycle? *Journal of Banking & Finance*, 69, 95–107.
- Fifield, S., Finningham, G., Fox, A., Power, D., Veneziani, M., 2014. A cross-country analysis of IFRS reconciliation statements. *J. Appl. Account. Res.* 12 (1), 26–42.
- Godfred Afrifa (2016). Net working capital, cash flow and performance of UK SMEs, *Review of Accounting and Finance*, 5(4), 291-328.
- Kim, J., Kim, R., & Kim, S. (2020). Does financial statement comparability mitigate delayed trading volume before earnings announcements? *Journal of Business Research*, 107, 62–75.
- Mengesha, W. (2014). Impact of Working Capital Management on Firms' Performance: The Case of Selected Metal Manufacturing Companies in Addis Ababa, Ethiopia (Doctoral dissertation, Jimma University).
- Moyen, N. (2004). Investment–Cash Flow Sensitivities: Constrained Versus Unconstrained Firms. *The Journal of finance*, Vol. 59, No. 5, Pp. 2061-2092.
- Ogundipe, S. E., Idowu, A., & Ogundipe, L. O. (2012). Working Capital Management, Firms' Performance and Market Valuation in Nigeria. *World Academy of Science, Engineering and Technology*, Vol. 61, No. 1, Pp. 1196-1200
- Omar, A., Tmas, Q & Conoor, T., 2022. Corporate governance and life cycles in emerging markets. *Research in International Business and Finance*. 51 (1), 120–144.
- Ozkan, A., & Ozkan, N. (2004). Corporate Cash Holdings: An Empirical Investigation of UK Companies. *Journal of Banking & Finance*, Vol. 28, No. 9, Pp. 2103-2134.
- Palea, V., 2013. IAS/IFRS and financial reporting quality : lessons from the European experience. *Chin. J. Account. Res.* 6 (4), 247–263.
- Persakis, A., Iatridis, G.E., 2016. The joint effect of investor protection, IFRS and earnings quality on cost of capital: an international study. *J. Int. Financ. Mark. Inst. Money* S1042–4431 (16), 30127–30128.
- Ray, S. (2012). Evaluating the Impact of Working Capital Management Components on Corporate Profitability: Evidence from Indian Manufacturing Firms. *International Journal of Economic Practices and Theories*, Vol. 2, No. 3, Pp. 127-136.
- Raheman, A., Afza, T., Qayyum, A., & Bodla, M. A. (2010). Working Capital Management and Corporate Performance of Manufacturing sSector in Pakistan. *International Research Journal of Finance and Economics*, Vol. 47, No. 1, Pp. 156-169.
- Richardson, S. Over-investment of free cash flow. *Rev. Acc. Stud.* 2006, 11, 159–189.
- Tsuruta, D.J.J.; Economy, T.W. Working capital management during the global financial crisis: Evidence from Japan. *Jpn. World Econ.* 2019, 49, 206–219.

Wang, Y.-J. (2002). "Liquidity management, operating performance and corporate value: evidence from Japan and Taiwan", *Journal of Multinational Financial Management*, 12(2), 159- 169.

Wang, T. (2007). Financial Constraints and the Risk-Return Relation. *Economics Bulletin*, Vol. 7, No. 12, Pp. 1-12.

Wang, Y.-J. The Interplay between Working Capital Management and a Firm's Financial Performance across the Corporate Life Cycle. MDPI. 2020, 20, 159–169.

Warusawitharana, M. Profitability and the Lifecycle of Firms. *BE J. Macroecon.* 2018, 18.

Wang, Y.-J. The Interplay between Working Capital Management and a Firm's Financial Performance across the Corporate Life Cycle. MDPI. 2020, 20, 159–169.

Warusawitharana, M. Profitability and the Lifecycle of Firms. *BE J. Macroecon.* 2018, 18.